

НАЦИОНАЛЕН ФОНД
КУЛТУРА

ПРОГРАМА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО 2024 г.

ПРОГРАМА „КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО“ 2024 Г. СЕ
ФОКУСИРА ВЪРХУ ВЪРХУ СЪХРАНЯВАНЕТО,
ПРЕДСТАВЯНЕТО И ИНТЕГРИРАНЕТО НА
НЕМАТЕРИАЛНО И МАТЕРИАЛНО КУЛТУРНО
НАСЛЕДСТВО В СЪВРЕМЕННА СРЕДА.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ НА КАНДИДАТСТВАНЕТО
2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА
3. СРОКОВЕ
4. РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО
5. ДОПУСТИМИ/НЕДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ
6. ДОПУСТИМИ/НЕДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ
7. ДОПУСТИМИ/НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ
8. НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ
9. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА
10. ПРИЛОЖИМА НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ НА КАНДИДАТСТВАНЕТО

Кандидатстването за всяка регулярна програма на Националния фонд „Култура“ (такава, финансирана от държавния бюджет) става през платформата на Националния фонд „Култура“. Изисква се регистрация в раздел „КАНДИДАТСТВАЙ ПО ПРОГРАМА“ на www.ncf.bg

С **Условията за ползване на електронната система на Националния фонд „Култура“** можете да се запознаете [ТУК](#).

Всички документи, върху които се изисква полагането на подпис от страна на кандидата, се попълват само с квалифициран електронен подпис (КЕП).

За всякакви въпроси, свързани с кандидатстването, може да се ползват каналите за комуникация с Националния фонд „Култура“: **имейл: programs@ncf.bg**

Част от информацията, необходима за кандидатстване по тази Програма, е обща и задължителна за всички програми и налична на сайта на Националния фонд „Култура“, като в текста по-долу е отбелязана като линк. Неспазването на изискванията, упоменати в тези връзки, може да бъде основание за недопускане до участие в кандидатстването по Програмата. Всички кандидати следва да се запознаят с условията и прилежащите документи.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- ✓ Опазване на материалното и нематериалното културно наследство;
- ✓ Съхраняване на знанието на живите носители на културно наследство;
- ✓ Обвързване на нематериалното с материалното културно наследство чрез предаването на традиционни изкуства и занаяти и представянето на паметници на движимото културно наследство;
- ✓ Насърчаване на културното, социално и икономическо развитие на местно ниво чрез изграждане на междусекторни партньорства с културни и творчески индустрии, отговорни и етични към наследството и неговите носители.

ВАЖНИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ:

За целите на настоящата програма, съгласно Конвенция 2003 на ЮНЕСКО, под „нематериално културно наследство“ следва да се разбират обичаите, формите на представяне и изразяване, знанията и уменията, а така също и свързаните с тях инструменти, предмети, артефакти и културни пространства, признати от общностите, групите, а в някои случаи и отделните лица като част от тяхното културно наследство.

НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМАТА СЕ ОСНОВАВА И Е В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЛЕДНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

- ✓ Конвенция 2003 на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство;
- ✓ Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.;
- ✓ Конвенция на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване многообразието от форми на културно изразяване (Решение 2006/515/ЕО на Съвета от 18 май 2006 година);
- ✓ Ежегодни цели на администрацията за 2024 г. на Националния фонд „Култура“;
- ✓ План за изпълнение на националните приоритети на Република България „България 2030“.

3. СРОКОВЕ НА ПРОГРАМАТА

КАНДИДАТСТВАНЕ:
20.06.2024 - 15.07.2024

ИНДИКАТИВЕН СРОК ЗА ОЦЕНКА НА
ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ:
ЮЛИ-АВГУСТ 2024

ИНДИКАТИВЕН СРОК ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА
ДОГОВОРИ:
АВГУСТ 2024

ВРЕМЕНИ ОБХВАТ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА
ПРОЕКТИТЕ:
**ДВАНАДЕСЕТ МЕСЕЦА ОТ СКЛЮЧВАНЕ
НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСОВО
ПОДПОМАГАНЕ**

ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ:
**ЕДИН МЕСЕЦ СЛЕД КРАЯ НА СРОКА ЗА
РЕАЛИЗАЦИЯ**

4. РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО

ОБЩ РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО НА
ПРОГРАМАТА:

- **495 360 лв.**

МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕ
НА ЕДИН ПРОЕКТ

- **50,000.00 лв.**

РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ
НАЦИОНАЛНИЯ ФОНД „КУЛТУРА“ ЗА
ПРОЕКТИ ПОД 15,000.00 лв.

- **Националният фонд „Култура“ може да осигури до 100% от бюджета**
- **Кандидатът не е задължен да осигурява собствен принос**

РАЗМЕР НА ФИНАНСИРАНЕТО ОТ
НАЦИОНАЛНИЯ ФОНД „КУЛТУРА“ ЗА
ПРОЕКТИ НАД 15,000.00 лв.

- **Националният фонд „Култура“ може да осигури до 80% от бюджета на проекта**
- **Кандидатът задължително осигурява 20% собствен финансов принос от общия бюджет на проекта**

5. КАНДИДАТИ

ДОПУСТИМИ

- ✓ Български културни организации по смисъла на Закона за закрила и развитие на културата;
- ✓ Самоосигуряващи се физически лица с българско гражданство.

НЕДОПУСТИМИ

- ✗ Лица и организации, които са в несъстоятелност или се намират в производство по несъстоятелност, или в процедура по ликвидация;
- ✗ Лица и организации с повече от един проект в настоящата програма;
- ✗ Лица и организации с неизпълнени договорни задължения към Националния фонд „Култура“, с влязъл в сила съдебен акт в последните 3 години;
- ✗ Лица и организации с два одобрени за финансиране проекта през същата календарна година;
- ✗ Лица и организации, дарители на Националния фонд „Култура“;
- ✗ Организации, които са санкционирани за нарушения на разпоредбите на Закона за закрила и развитие на културата;
- ✗ Служители на Националния фонд „Култура“;
- ✗ Членове на Техническата и Експертната комисия по Програмата.

6. ДЕЙНОСТИ

ДОПУСТИМИ

- ✓ Дейности, предвиждащи съхраняването и предаването на знанието от миналото „от жив човек на жив човек“;
- ✓ Дейности, целящи изграждането на устойчиви партньорства (вкл. и международни) при обмяната на опит и знания в сферата на културното наследство;
- ✓ Дейности, осигуряващи пълноценното включване и достъп до знания на максимално голям брой представители на местната общност;
- ✓ Дейности, целящи представянето и съхранението на движими културни ценности;
- ✓ Дейности, включващи българските общности в чужбина и изследващи взаимовръзките между българското, европейското и световното културно наследство, както и представянето на българско културно наследство пред чуждестранна публика;
- ✓ Дейности, предвиждащи създаването на нов, съвременен художествен продукт, базиран на изследването на културното наследство и използващ техники от традиционните изкуства и занаяти;
- ✓ Дейности, демонстриращи иновативен подход при създаването на нов културен продукт, произтичащ от културното наследство или съдържащ значими елементи от него;
- ✓ Дейности, целящи популяризирането и деконцентрацията при разпространение на културно наследство, използвайки съвременни медии, включително подкаст, онлайн образователни програми, интерактивни музейни разходки и др.;
- ✓ Дейности за временни и постоянни изложби;
- ✓ Дейности за представяне на обекти в дигитална среда;
- ✓ Дейности за консервация и реставрация на музейни културни ценности (в експозиции);
- ✓ Дейности за дигитализиране на музейни колекции;
- ✓ Дейности за пътуващи изложби;
- ✓ Дейности за инсталации в музеи и други публични места.

НЕДОПУСТИМИ

- ✗ Дейности по археологически разкопки и експедиции;
- ✗ Дейности по реставрация и реконструкция на недвижими културни ценности;
- ✗ Дейности за създаване или допълване на електронни архиви, дигитални бази данни, каталози и т.н., целящи единствено дигитализиране чрез сканиране;
- ✗ Дейности, целящи единствено създаване на реклама;
- ✗ Дейности, противоречащи на Закона за културното наследство и на режимите за опазване на културните ценности;
- ✗ Дейности, застрашаващи обекти на културното наследство чрез масови прояви или дейности, несъобразени с необходимите условия за неговото съхранение и поддържане;
- ✗ Дейности, свързани с политически партии и религиозни институции, включително партийни мероприятия с участието на представители на политически партии и религиозни движения;
- ✗ Дейности, включващи създаването на изкуство, генерирано с изкуствен интелект;
- ✗ Неодобрени за финансиране проекти на предишни конкурси, организирани от Националния фонд „Култура“;
- ✗ Дейности, вече подкрепяни по програма „Културно наследство“ на Националния фонд „Култура“;
- ✗ Дейности, извършени извън посочените срокове за реализация;
- ✗ Дейности с неуредени права, съгласно Закона за авторското право и сродните му права;
- ✗ Проекти, подкрепени с финансови средства от Министерство на културата по реда на чл. 14, ал. 2, т. 1 от Закона за закрила и развитие на културата;
- ✗ Проекти, които противоречат на закона, нарушават човешките права или подбуждат към всякакви форми на дискриминация.

7. РАЗХОДИ

ДОПУСТИМИ

- ✓ Разходи за хонорари на екипа, който е ангажиран административно с реализацията на проекта (ръководител, координатор, технически сътрудници и пр.) – до 20% от исканата сума от Националния фонд „Култура“;
- ✓ За възнаграждения за творчески екип, включително възнаграждения на живите носители на нематериално културно наследство, ангажирани с изпълнението на проекта, които осигуряват предаването на културни ценности;
- ✓ За наем на помещения;
- ✓ За наем на техника и логистика, пряко свързана с изпълнението на дейностите;
- ✓ За разпространение и популяризиране (вкл. за реклама, маркетинг);
- ✓ За закупуване на дълготрайни материални активи, пряко свързани със съдържателното изпълнение на дейностите по проекта - до 25% от исканата сума;
- ✓ За материали, необходими за реализиране на проекта (включително костюми и реквизит);
- ✓ Други разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта и невписани като недопустими.

*В резултат на направените разходи следва задължително да има завършен готов културен продукт.

НЕДОПУСТИМИ

- ✗ За домейн и хостинг на уебсайт;
- ✗ За възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта;
- ✗ За правоучастие ;
- ✗ За паркинг, такси, градски транспорт, застраховки ;
- ✗ За настаняване и дневни (хотели, хостели, къщи за гости и др.) ;
- ✗ Закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА), когато не са пряко свързани с изпълнението на дейностите по проекта;
- ✗ За консултации с ПР агенции и агенции за управление на проекти;
- ✗ За покриване на СМР (строителни - монтажни и ремонтни дейности);
- ✗ За наградни фондове;
- ✗ Разходи за кетъринг;
- ✗ За текущи разходи на организация (напр. режимни разходи, заплати, създаване и поддържане на интернет сайт на организацията, храни и напитки, кетъринг услуги и др.);
- ✗ За поддръжка на МПС;
- ✗ За глоби, неустойки и разходи за съдебни процеси;
- ✗ За административни и банкови такси;
- ✗ Разходи по проекта, направени извън посочените срокове за реализация и отчет;
- ✗ За дейности с разходи, финансирани по други конкурсни програми на Националния фонд „Култура“ или други източници;
- ✗ Разходи, свързани с политически партии и религиозни институции, включително партийни мероприятия с участието на представители на политически партии и религиозни движения;
- ✗ Разходи, които са извън посочените допустими.

8. НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ

- ✓ Подписано с КЕП Заявление за кандидатстване в конкурса по Програмата във формат *.pdf – Приложение 1 (**задължително**)
- ✓ Подписана с КЕП Бюджетна матрица и Финансова обосновка във формат *.pdf – Приложение 2 (**задължително**)
- ✓ Електронен вариант на Бюджетна матрица и Финансова обосновка във формат *.xls – Приложение 2 (**задължително**)
- ✓ Документи доказващи остойнстването на разходите – оферти, извлечения от каталози, информация от сайта на търговеца, предлагащ услугата или стоката (скрийншот), други приложими документи във формат *.pdf
- ✓ Допълнителни презентационни материали за кандидата – портфолио – във формат *.pdf
- ✓ Писма за съгласие/участие от участниците, вкл. чужденци (в свободен текст) във формат *.pdf (**задължително**)
- ✓ Писма за съгласие от организации – партньорски, предоставящи пространства и други във формат *.pdf
- ✓ Автобиографии на ръководителя на проекта и основния творчески екип във формат *.pdf (**задължително**)
- ✓ За държавен, общински и регионален културен институт: Акт за създаване на културната организация и документ, доказващ кое е лицето, което представлява организацията във формат *.pdf
- ✓ Декларация за собствен принос (при кандидатстване над 15 000 лв.) във формат *.pdf

ЗАБЕЛЕЖКА: Допустими са материали само на български език. Документите доказващи остойнстването на разходите за разходи, презентационните материали, писмата за съгласие/участие и автобиографиите могат да бъдат и на английски език. За всички други езици задължително трябва да се приложи превод на български, като той не е задължително да бъде легализиран.

9. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

ТЕХНИЧЕСКА КОМИСИЯ	1. Отговаря ли кандидатът на изискванията на нормативните актове и условията на програмата	ДА/НЕ
	2. Съответства ли проектът на задължителните изисквания на програмата	ДА/НЕ
	3. Представени ли са всички документи, съгласно конкурсните условия, и съответстват ли представените документи на задължителните образци	ДА/НЕ
	4. Не са налични недопустими или необосновани разходи в бюджета на съответния проект	ДА/НЕ
ЕКСПЕРТНА КОМИСИЯ	1. Проектът ясно се фокусира върху дейности, свързани с идентифициране, съхранение и популяризиране на материалното и нематериалното културно наследство	20 т.
	2. Проектът ясно дефинира работата в сътрудничество между живите носители на културно наследство или специалисти от съответното направление	20 т.
	3. Активно е включена местната общност, носител или ползвател на културните ценности, фокус на проекта	10 т.
	4. Проектът ясно дефинира дейности, свързани с деконцентрация на културно съдържание, чрез представяне на културно наследство – движимо, недвижимо, нематериално	15 т.
	5. Проектът представя ясно разработен план за дългосрочна и устойчива реализация	10 т.
	6. Проектът включва достъп до съдържанието на културния продукт с безплатен вход, предназначен за представители на уязвими групи	10 т.
	7. Проектното предложение има потенциал за междусекторни партньорства при създаването на нов културен продукт	10 т.
	8. Заложените разходи в бюджета са реалистични и оправдани	5 т.
Максимален брой точки – 100 т.		100 т.
Минимален брой точки за допустимост до финансиране – 60 т.		60 т.

ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНКА

Оценяването на проектите се осъществява на два етапа. Първият е разглеждане от Техническа комисия – тя проверява дали кандидатите са допустими, дали всички заложили дейности и разходи са допустими и дали всички необходими документи са налични. Ако липсва документ/и, кандидатът се уведомява по електронна поща (тази, с която се е регистрирал в платформата на Националния фонд „Култура“) и има 3-дневен срок да предостави липсващата информация. На този етап не се допуска подаването или подменянето на Приложение 1, както и да се правят съдържателни промени във вече подаденото проектно предложение.

Техническата комисия отбелязва недопустимите дейности и разходи и те служебно се приспадат от бюджета на кандидата. Ако всички необходими документи са представени и останалите изисквания за допустимост са спазени, кандидатът се допуска към Експертна комисия. Тя на свой ред разглежда и поставя точки на всяко проектно предложение (двама експерти оценяват независимо един от друг) според посочените по-горе критерии. При разлика в оценките повече от 20 на сто, председателят на комисията възлага оценяването на трето лице - член на експертната комисия. Окончателният резултат е средноаритметичен от дадените оценки на двамата оценители с по-близки точки.

Проектните предложения ще бъдат разглеждани от комисия в съответното направление по изкуства, в което са подадени.

ВАЖНО:

Посочените на предишната страница критерии са критерии за оценка, а не задължителни елементи за допустимост, те представляват различни тежести в оценката, съгласно целите на Програмата.

След оценката на Експертната комисия, проектите на кандидатите, получили под 60 точки, се предлагат за неодобряване. От останалите Експертната комисия определя по низходящ ред на получените точки проектите, които да предложи за финансиране в рамките на разполагаемия бюджет по програмата, и тези, които предлага за резерва. Окончателното решение за разпределяне на държавната субсидия по Програмата принадлежи на Управителния съвет на Националния фонд „Култура“. Резюметата на одобрените проекти се публикуват на интернет страницата на Националния фонд „Култура“.

Предложените за финансиране проекти се подреждат в последователност според дадената им оценка в низходящ ред до размера на финансирането със средства от Националния фонд „Култура“ по посочените направления в изкуството.

С цел обективност на оценката и предотвратяване на натиск върху работата на комисиите и техният поименен състав не се предоставя на кандидатите по програмата. Ежегодно, в Годишния отчет за работата на Националния фонд „Култура“ на електронната страница на институцията се публикуват имената на всички експерти, участвали в комисиите по оценка на проектите за финансово подпомагане от Фонда, без посочване на конкретната програма или проектите, по които са работили. За оценяването на всички проекти по програмата Националният фонд „Култура“ назначава техническите и експертните комисиони съгласно НАРЕДБА № Н-5 от 27 юни 2007 г.

За отчитане разходването на предоставените средства бенефициентите изготвят и представят финансови и съдържателни отчети в съответствие с изискванията на счетоводното законодателство, условията на конкурсната програма и в сроковете, определени в договора за финансово подпомагане. Указания за отчитане [ТУК](#).

10. ПРИЛОЖИМА НОРМАТИВНА УРЕДБА

Във връзка с настоящата Програма приложими са следните нормативни актове:

- ✓ **Закон за закрила и развитие на културата** ([ТЪК](#))
- ✓ **Наредба** № Н-5/27.06.2007 за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от Националния фонд „Култура“ ([ТЪК](#))
- ✓ **Указания** за изпълнение и отчитане на проекти по програми, финансирани от Националния фонд „Култура“ ([ТЪК](#))
- ✓ **Условия** за ползване на електронната система на Националния фонд „Култура“ ([ТЪК](#))
- ✓ **Указания** за прилагане на правила за видимост и комуникация на подкрепата на Националния фонд „Култура“ за проекти в областта на културата и изкуствата ([ТЪК](#))

ВАЖНО:

Неспазването на изискванията, упоменати в тези връзки, може да бъде основание за недопускане до участие в кандидатстването по Програмата. Всички кандидати следва да се запознаят с условията и прилежащите документи.